

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBOS
KORUPCIJOS PREVENCIJOS VALDYBA**

KORUPCIJOS SUVOKIMO INDEKSO 2013 ANALIZĖ

2013-12-13

Korupcijos suvokimo indeksas (KSI) nurodo lygį, kuriuo valstybėse *suvokiamas* korupcijos paplitimas tarp viešojo sektoriaus tarnautojų ir politikų¹. Korupcijos suvokimo indeksas žymimas skaičiumi šimto balų skalėje nuo nulio iki 100, kurioje 0 reiškia absoliučiai korumpuotą šalį, o 100 – labai skaidrią valstybę². 2013 m. Lietuvos KSI pagerėjo nuo 54 (2012) iki 57 balų.

KSI yra išvestinis kelių tyrimų³ balas. Kad šalis būtų įtraukta į KSI, turi dalyvauti bent trijuose tyrimuose. Nustatant 2013 m. KSI pasaulio šalyse buvo atlikta 13 tyrimų, kuriuose panaudoti duomenys už pastaruosius 24 mėnesius. Korupcijos mastą viešajame ir politikos sektoriuose vertina įvairių sričių ekspertai ir verslo lyderiai. Kiekvienas tyrimas siūlo skirtingą mažiausią ir didžiausią šalies vertinimo balą. Kai kurių tyrimų metodika skiriasi, rezultatų apskaičiavimo metodai neskelbiami.

1. LIETUVOS KORUPCIJOS SUVOKIMO INDEKSAS

Pasaulio šalys kasmet surikiuojamos pagal „Transparency International“ (TI) Korupcijos suvokimo indeksą (KSI), atskleidžiantį kiek, respondentų nuomone, korupcija yra paplitusi tarp viešojo sektoriaus tarnautojų ir politikų. Tai yra svarbus informacijos šaltinis tarptautinėms politinėms institucijoms bei verslo ir finansų struktūroms, svarstančioms investicijų ar verslo projektus kurioje nors valstybėje.

1 lentelė. *KSI pokytis Lietuvoje 1999–2013 m.*

Metai	Indeksas	Vieta pasaulyje	Vertinta šalių	Šaltinių sk.
2013	57	43	177	8

¹ Korupcija suvokiama kaip sąmoningai ir kruopščiai užmaskuota – latentinė – neteisėta veikla, kuri išaiškėja tik per specialiuosius tyrimus, baudžiamąjį persekiojimą ar visuomenėje kilusius skandalus. Vien kyšininkavimo, baudžiamųjų bylų, nuteistųjų už korupcinio pobūdžio nusikaltimus statistika neatspindi realaus korupcijos lygio. Šie duomenys daugiausiai atspindi tyrėjų, prokurorų, teismų veiklos efektyvumą, žiniasklaidos vaidmens reikšmę atskleidžiant ir paviešinant korupcijos atvejus. Korupcijos suvokimo indeksas laikomas patikimu rodikliu vertinant ir analizuojant santykinį korupcijos lygį viešajame sektoriuje įvairiose šalyse. (*Corruption generally comprises illegal activities, which are deliberately hidden and only come to light through scandals, investigations or prosecutions. There is no meaningful way to assess absolute levels of corruption in countries or territories on the basis of hard empirical data. Possible attempts to do so, such as by comparing bribes reported, the number of prosecutions brought or studying court cases directly linked to corruption, cannot be taken as definitive indicators of corruption levels. Instead, they show how effective prosecutors, the courts or the media are in investigating and exposing corruption. Capturing perceptions of corruption of those in a position to offer assessments of public sector corruption is the most reliable method of comparing relative corruption levels across countries.*)

² Iki 2012 m. vertinimas buvo dešimties balų skalėje.

³ Tyrimų aprašymai paskelbti http://www.transparency.org/files/content/pressrelease/2013_CPISourceDescription_EN.pdf.

2012	54	48	176	7
2011	4,8	50	183	
2010	5	46	178	
2009	4,9	52	180	
2008	4,6	58	180	
2007	4,8	51	180	
2006	4,8	46	163	
2005	4,8	44	146	
2004	4,6	44	146	
2003	4,7	41	133	
2002	4,8	36	102	
2001	4,8	38	91	
2000	4,1	43	90	
1999	3,8	50	99	

1.1. Šalys⁴, kurias Lietuva aplenkė lyginant su 2012 metais

1.2.

Šalis	2012 metai (vieta iš 174 – indeksas)	2013 metai (vieta iš 177 – indeksas)	Pastabos
Lietuva	48 - 54	43 - 57	
Slovėnija	37 - 61	43 - 57⁵	Susilyginome
Malta	43 - 57	45 - 56	Aplenkėme
Pietų Korėja	45 - 56	46 - 55	Aplenkėme
Vengrija	46 - 55	47 - 54	Aplenkėme
Latvija	54 - 49	49 - 53	Buvo ir liko žemiau
Kosta Rika	48 - 54	49 - 53	Aplenkėme
Mauricijus	43 - 57	52 - 52	Aplenkėme
Gruzija	51 - 52	55 - 49	Buvo ir liko žemiau
Kroatija	62 - 46	57 - 48	Buvo ir liko žemiau
Čekijos Respublika	54 - 49	57 - 48	Buvo ir liko žemiau
Slovakija	62 - 46	61 - 47	Buvo ir liko žemiau
Makedonija	69 - 43	67 - 44	Buvo ir liko žemiau
Juodkalnija	75 - 41	67 - 44	Buvo ir liko žemiau
Italija	72 - 42	69 - 43	Buvo ir liko žemiau
Rumunija	66 - 44	69 - 43	Buvo ir liko žemiau
Bulgarija	75 - 41	77 - 41	Buvo ir liko žemiau
Graikija	94 - 36	80 - 40	Buvo ir liko žemiau
Armėnija	105 - 34	94 - 36	Buvo ir liko žemiau
Moldova	94 - 36	102 - 35	Buvo ir liko žemiau
Baltarusija	123 - 31	123 - 29	Buvo ir liko žemiau
Azerbaidžanas	139 - 27	127 - 28	Buvo ir liko žemiau
Rusija	133 - 28	127 - 28	Buvo ir liko žemiau
Ukraina	144 - 26	144 - 25	Buvo ir liko žemiau

1.2. Šalys, kurios aplenkė Lietuvą lyginant su 2012 metais

Šalis	2012 metai (vieta - indeksas)	2013 metai (vieta - indeksas)	Pastabos
Lietuva	48 - 54	43 - 57	
Aplenkusių šalių			

⁴ Europos Sąjungos valstybės ir kandidatės, kai kurios buvusios Sovietų sąjungos valstybės ir valstybės, kurių KSI panašus į Lietuvos.

⁵ LT yra lygu Slovėnijos duomenims.

nenustatyta			
-------------	--	--	--

1.3. Valstybės, kurių KSI didesnis nei Lietuvos⁶

Danija (91), Naujoji Zelandija (91), **Suomija** (89), **Švedija** (89), **Norvegija** (86), Singapūras (86), **Šveicarija** (85), **Nyderlandai** (83), Australija (81), Kanada (81), **Liuksemburgas** (80), **Vokietija** (78), **Islandija** (78), **Jungtinė Karalystė** (76), Barbadosas (75), **Belgija** (75), Honkongas (75), Japonija (74), Jungtinės Amerikos Valstijos (73), Urugvajus (73), **Airija** (72), Bahamai (71), Čilė (71), **Prancūzija** (71), Santa Liucija (71), **Austrija** (69), Jungtiniai Arabų Emiratai (69), **Estija** (68), Kataras (68), Botsvana (64), Butanas (63), **Kipras** (63), **Portugalija** (62), Puerto Rikas (62), Sent Vinsentas ir Grenadinai (62), Izraelis (61), Taivanas (61), Brunėjus (60), **Lenkija** (60), **Ispanija** (59), Žaliojo Kyšulio salos (Cape Verde) (58), Dominikos Respublika (58), **Lietuva** (57).

Tyrimo vykdytojų vertinimu, **didžiausią** pažangą, palyginus su 2012 m., padarė Mianmaras, Brunėjus, Laosas, Senegalas, Nepalas, *Estija*, Graikija, Lesotas ir *Latvija*. **Mažiausią** – Sirija, Gambija, Bisau Gvinėja, Libija, Malis, Ispanija, Eritrėja, Mauricijus, Jemenas, Australija, Islandija, Slovėnija, Gvatemala, Madagaskaras ir Kongo Respublika.

2. TYRIMŲ REZULTATAI

Nustatant Lietuvos KSI 2013, remtasi aštuoniais šaltiniais: 1. Bertelsmann Foundation Transformation Index 2014; 2. Bertelsmann Foundation Sustainable Governance Indicators 2014; 3. IMD World Competitiveness Yearbook 2013; 4. Political Risk Services International Country Risk Guide (ICRG); 5. World Economic Forum Executive Opinion Survey (EOS) 2013; 6. Economist Intelligence Unit. Country Risk Ratings; 7. Global Insight Country Risk Ratings; 8. Freedom House Nations in Transit 2013. Dažniausiai duomenų apie konkrečius indeksus, skirtinguose tyrimuose skirtus mūsų šaliai nėra – pateikiami tik bendri duomenys, kad Lietuvos gauti indeksai yra nuo 51 iki 63, todėl pateikiame duomenis tik apie tyrimus ir indeksus, kurie viešai paskelbti (tokiu atveju pateikiamas ir palyginimas su kai kuriomis kitomis valstybėmis).

KSI šaltinis ⁷	Tyrimo aprašymas
<p>1. Bertelsmann Foundation Transformation Index 2014 (BTI)</p> <p>Ne pelno siekianti visuomeninė organizacija. Fondas nustato socialines problemas ir uždavinius ankstyvame etape ir rengia jų sprendimo modelius.</p>	<p>Tyrimo metu yra teikiami dviejų kiekvienos šalies (analizuota 129 valstybių) ekspertų vertinimai. Šalies vertinimas susideda iš dviejų dalių: analitinio ir statistinio įvertinimo valstybėje vykstančių pokyčių ir valdymo efektyvumo šalyje. Vertinimui pateikiami 52 klausimai, susiję su 17 įvairių valstybės gyvenimo sričių. Su korupcija susiję klausimai ekspertams buvo šie:</p> <p>1) <i>įvertinkite, kaip dažnai valstybės tarnautojai ir pareigūnai, piktnaudžiaujantys suteiktomis galiomis ir pareigomis, traukiami baudžiamojon atsakomybėn ir sulaukia bausmės?</i></p> <p>Vertinimas buvo skalėje nuo 1 iki 10, kur 1 reiškė, kad „valstybės tarnautojai ir pareigūnai gali pažeidinėti įstatymus, dalyvauti korupciniuose santykiuose be baimės būti patrauktiems baudžiamojon atsakomybėn ir sulaukti bausmės, visuomenės ir žiniasklaidos dėmesio“, o 10 – „įstatymus pažeidę ir korupciniuose santykiuose dalyvaujantys valstybės tarnautojai ir pareigūnai visada sulaukia bausmės ir, jų</p>

⁶ Paryškintos Europos valstybės.

⁷ Tyrimų rezultatai įkelti į [\\public.stt.lt\public\Korupcijos_PREVENCIJOS_V\KSI](http://public.stt.lt/public/Korupcijos_PREVENCIJOS_V\KSI)

	<p>nusikalstamos veikos paviešinamos ir sulaukia atgarsio visuomenėje bei žiniasklaidoje“.</p> <p>2) <i>įvertinkite, kaip Vyriausybei ir kitoms atsakingoms institucijoms sekasi kovoti su korupcija</i>⁸?</p> <p>Vertinimas buvo skalėje nuo 1 iki 10, kur 1 reiškė, kad „Vyriausybė ir kitos atsakingos institucijos nesugeba suvaldyti korupcijos, nėra vientiso mechanizmo, strategijos kaip tai padaryti“, o 10 – kad „Vyriausybei ir kitoms atsakingoms institucijoms puikiai sekasi valdyti korupciją, tam naudojamos priemonės yra veiksmingos“.</p>
--	---

Lietuvos BTI indeksas 2012, padėtis tarp kitų šalių

	Lietuva	Latvija	Estija	Lenkija	Slovėnija	Gruzija
<i>Bendros šalies situacijos indeksas</i> ⁹ (<i>Status index</i>)	9,03	8,31	9,28	9,05	9,45	5,88
<i>Šalies valdymo efektyvumo indeksas</i> (<i>Management Index</i>)	7,15	6,81	7,41	6,79	6,57	5,38

2. IMD World Competitiveness Yearbook 2013

IMD yra aukščiausio rango verslo mokykla, orientuota į vadovų-lyderių ugdymą.

IMD tyrimas matuoja tautų ir valstybių konkurencingumą, akcentuojant socialinį, politinį ir ekonominį klimatą. Tyrimas remiasi 333 kriterijais, siekiant gauti kuo įvairiapusiškesnį tautų konkurencingumo vaizdą. 2013 m. tyrime dalyvavo 4,200 verslo atstovų.

Klausimas respondentams, susijęs su korupcija, skambėjo taip: „Korupcija ir korupcija: egzistuoja arba neegzistuoja“.

Lietuvos IMD 2013 vieta tarp 60 valstybių ir indeksas (skliaustuose 2012 m. duomenys), padėtis tarp kitų šalių

	31. Lietuva (36)	41. Latvija (41)	36. Estija (31)	33. Lenkija (34)	52. Slovėnija (51)	Gruzija
<i>IMD indeksas (kur 100 reiškia labai konkurencingą valstybę, 0 – visai nekonkurencingą)</i>	66.488 (63.422)	58.678 (Nevertinta)	64.422 (66.947)	65.437 (64.179)	50.996 (52.957)	Nevertinta (Nevertinta)

3. World Economic Forum Executive Opinion Survey (EOS) 2013

Pasaulio ekonomikos forumas (PEF) yra

The Executive Opinion Survey (EOS) – kasmetinė (PEF) verslo atstovų apklausa, kurios metu renkami ir analizuojami duomenys šalių konkurencingumo indeksui (Global Competitiveness Index (GCI)) nustatyti. 2012-2013 m. tyrime dalyvavo vidutiniškai po 94,7 įmonių

⁸ Panašus klausimas buvo nagrinėjamas atliekant Pasaulinį korupcijos barometro tyrimą. Prieiga per internetą: http://transparency.lt/media/filer_public/2013/07/09/ti_pasaulinis_korupcijos_barometras_2013.pdf

⁹ Pagal bendros šalies situacijos indeksą Lietuva 2013 m. yra 7 tarp vertintų valstybių, pagal šalies valdymo efektyvumo indeksą – 5 (<http://www.bti-project.de/>).

<p>nepriklausoma tarptautinė organizacija, įtraukianti verslo, politinius, akademinus ir kitus lyderius ir skatinanti prisidėti prie visuomenės vystymosi, globalių ir regioninių verslo ir pramonės problemų sprendimų.</p>	<p>vadovai kiekvienoje šalyje.</p> <p>Respondentams užduoti šie klausimai, susiję su korupcija (rezultatai vertinami skalėje nuo 1 iki 7, kur 1 – labai paplitę, 7 – niekada):</p> <p>1) <i>Kiek jūsų valstybėje paplitę verslo įmonėms mokėti papildomus neteisėtus mokesčius ar kyšius šios srityse:</i></p> <p>a) importo ir eksporto; b) komunalinių paslaugų; c) metinių mokesčių mokėjimo; d) sudarant viešąsias sutartis ir gaunant licencijas; e) bylinėjantis teismuose.</p> <p>2) <i>Kiek jūsų šalyje paplitęs valstybinių lėšų iššvaistymas, pasisavinimas, neteisėtas skyrimas per korupcinius ryšius fiziniams ir juridiniams asmenims?</i></p>
--	--

Lietuvos Konkurencingumo indeksas 2013-2014 ir vieta tarp 148 valstybių, palyginimas su kitomis šalimis

	48. Lietuva	52. Latvija	32. Estija	42. Lenkija	62. Slovėnija	72. Gruzija
<i>GCI indeksas¹⁰ (kur 7 reiškia labai konkurencingą valstybę, 0 – visai nekonkurencingą)</i>	4.41	4.40	4.65	4.46	4.25	4.15

<p>4. Freedom House Nations in Transit 2013</p> <p>Tarptautinė nevyriausybinė organizacija, tirianti demokratiją, politinę laisvę ir žmogaus teises.</p>	<p>Tyrimą atliko Freedom House darbuotojai ir įvairių valstybių atstovai-konsultantai, skirtingų sričių specialistai. Buvo atliekamos apklausos, analizuojami įvairūs šaltiniai: statistiniai duomenys, nevyriausybinių ir tarptautinių organizacijų ataskaitos, vietos žiniasklaidos informacija ir kiti. Buvo vertinama demokratijos, rinkimų, žodžio laisvė, visuomenės pilietiškumo bei korupcijos lygiai.</p> <p>Respondentams užduoti klausimai, susiję su korupcija:</p> <p>1) <i>Ar vyriausybės ir valstybės institucijų įgyvendinamos antikorupcinės iniciatyvos efektyvios?</i></p> <p>2) <i>Ar valdžioje nėra per daug biurokratinio reguliavimo, registracijos reikalavimų ir kitokios kontrolės, kuri didina galimybes atsirasti korupcijai?</i></p> <p>3) <i>Ar įstatymai efektyviai užtikrina valstybės tarnautojų ir pareigūnų finansinę atskaitomybę, pajamų ir turto deklaravimą, interesų konfliktų prevenciją?</i></p> <p>4) <i>Ar skaidri įdarbinimo į valstybės institucijas tvarka, ar viešai skelbiama informacija apie laisvas darbo vietas ir jas užėmusiuosius?</i></p> <p>5) <i>Ar valstybė sudaro sąlygas veiksmingam įstatymų procesui, ypač tokiam, kuris yra laisvas nuo išankstinio nusistatymo prieš politinius priešininkus, trukdančio tirti, ir traukti valstybės tarnautojus baudžiamojon atsakomybėn už korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas?</i></p> <p>8. <i>Ar antikorupcijos aktyvistai, tyrėjai, žurnalistai ir asmenys pranešantys apie kyšininkavimo atvejus ir korupciją patenkinti teisine apsauga, kuri užtikrina jų saugumą?</i></p> <p>2013 m. tyrime dalyvavo 29 valstybės.</p>
---	---

¹⁰ Prieiga per internetą: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2012-13.pdf

Freedom House 2013 tyrimo Lietuvai suteiktas indeksas (skliaustuose – 2012), žymintis korupcijos situaciją, palyginimas su kitomis valstybėmis

	Lietuva	Latvija	Estija	Lenkija	Slovėnija	Gruzija
<i>Freedom House indeksas (kur 1-geriausias rodiklis, 7 – prasčiausias)</i>	3.50 (3.50)	3.00 (3.25)	2.50 (2.25)	3.25 (3.25)	2.25 (2.25)	4.50 (4.50)

<p>¹¹5. Global Insight Country Risk Ratings</p> <p>Tarptautinė informacinė kompanija, teikianti platų online paslaugų spektrą, apimančių makroekonomikos, šalies ekonomikos riziką ir atskirų sektorių analizę.</p>	<p>Tyrimas paremtas daugiau nei 100 šalių vietinių ekspertų nuomone apie korupcijos situaciją jų valstybėje – nuo smulkaus kyšininkavimo iki sudėtingos politinės korupcijos.</p> <p><i>Ekspertų prašyta įvertinti, kokį poveikį verslui tam tikroje valstybėje turi korupcija remiantis įmonių patirtimi.</i></p> <p>Vertinimo skalė buvo nuo 1 (mažiausia korupcija) iki 5 (didžiausia korupcija).</p> <p><i>Viešai skelbiamų Lietuvos rezultatų šiame tyrime nėra.</i></p>
<p>6. Bertelsmann Foundation Sustainable Governance Indicators (SGI) 2014</p> <p>Privatus fondas, kurio veikla orientuota į geresnės švietimo, sveikatos apsaugos sistemų kūrimą, visuomenės pilietiškumo, geresnio supratimo apie pasaulyje vykstančius procesus ugdymą.</p>	<p>SGI vertina valdymo ir politikos formavimo procesus siekiant nustatyti valstybių silpnąsias bei stipriąsias puses, poreikius ir reformų įgyvendinimo galimybes.</p> <p>Indeksas yra skaičiuojami naudojant kiekybinius tarptautinių organizacijų duomenis ir kokybinius šalių ekspertų vertinimus.</p> <p><i>Tyrimo metu ekspertų prašyta įvertinti, kokiomis antikorporcinėmis priemonėmis valstybėje užkertamas kelias valstybės tarnautojų ir pareigūnų piktnaudžiavimui. Aiškinamasi, ar tinkamai vykdomas auditas, valstybės lėšų naudojimo apskaita, kaip kontroliuojamas politinių partijų finansavimas, ar užtikrinama piliečių ir žiniasklaidos prieiga prie šios informacijos; taip pat ar tinkamai veikia turto ir pajamų deklaravimas, interesų konfliktų prevencijos sistema, kaip laikomasi elgesio kodekso ir pan., kiek skaidrūs yra viešieji pirkimai, ar korupcijos atvejai tinkamai išnagrinėjami, kaip vykdoma korupcijos užkardymas ir pan.</i></p> <p>Vertinimo skalė – nuo 1 (didžiausios galimybės korupcijai) iki 10 (mažiausios sąlygos korupcijai pasireikšti).</p> <p><i>Viešai skelbiamų Lietuvos rezultatų šiame tyrime nėra.</i></p>
<p>7. Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings (EIU)</p> <p>Pasaulinė mokslinių tyrimų ir konsultavimo kompanija.</p>	<p>EIU nustatomas organizacijos ekspertų grupės, glaudžiai bendradarbiaujant su vietiniais šalių ekspertais. Kiekvienas analitikas vertina ne daugiau kaip 2-3 šalių duomenis, prieš paskelbimą jų ataskaitos praeina kelias patikrinimo ir vertinimo procedūras siekiant maksimalaus objektyvumo.</p> <p>Nagrinėti aspektai, susiję su korupcija, buvo šie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>ar aiškūs valstybės lėšų skyrimo ir panaudojimo kontrolės mechanizmai ir procedūros?</i> 2) <i>Ar dažni valstybės lėšų pasisavinimo ar iššvaistymo atvejai?</i>

¹¹ 5-13 tyrimuose Lietuva nebuvo vertinta ar nėra viešai skelbiama duomenų apie Lietuvos dalyvavimą tyrime ir rezultatus, todėl plačiau jie neaprašomi.

	<p>3) Ar yra valstybės lėšų, už kurių panaudojimą nereikalaujama atsiskaityti?</p> <p>4) Ar skaidri ir reglamentuota valstybės tarnautojų ir pareigūnų skyrimo į tarnybą tvarka, ar didelė dalis tarnautojų skiriami tiesiogiai įstaigų vadovų?</p> <p>5) Ar šalyje veikia nepriklausoma institucija, audituojanti valstybinių resursų panaudojimą?</p> <p>6) Ar šalyje veikia nepriklausomos specializuotos teisėsaugos institucijos ir teismai, tiriantys korupciją ir baudžiantys korumpuotus valstybės tarnautojus ir pareigūnus?</p> <p>7) Ar šalyje įprasta mokėti kyšius už greitesnį ir kokybiškesnį reikalų „sutvarkymą“?</p> <p>Vertinimo skalė svyruoja nuo 0 (labai mažas korupcijos paplitimas) iki 4 (labai didelis korupcijos lygis).</p> <p><i>Viešai skelbiamų Lietuvos rezultatų šiame tyrime nėra.</i></p>
<p>8. Political Risk Services International Country Risk Guide (ICRG)</p> <p>Institucija, analizuojanti ir vertinanti politikos riziką.</p>	<p>Organizacijos darbuotojai renka politinę informaciją, analizuoja dėsningumus. Politiniai rizikos vertinimai ir kita informacija konvertuojama į balus ir sudaro ICRG rizikos reitingų pagrindą.</p> <p><i>Tai korupcijos vertinimas politinėje sistemoje: politinių partijų finansavimo ypatybės, nepotizmas, politikų ryšiai su verslo atstovais ir pan.</i></p> <p>Rezultatai vertinami skalėje nuo 0 (didžiausia korupcijos rizika) ir 6 (mažiausia korupcijos rizika).</p> <p><i>Viešai skelbiamų Lietuvos rezultatų šiame tyrime nėra.</i></p>
<p>9. Political and Economic Risk Consultancy Asian Intelligence 2013</p>	
<p>10. World Justice Project Rule of Law Index 2013</p>	
<p>11. World Bank - Country Policy and Institutional Assessment 2012</p>	
<p>12. Transparency International Bribe Payers Survey 2011</p>	
<p>13. African Development Bank Governance Ratings 2012</p>	